

Tədris planlarına dair qeydlər

1. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dil (dillər) ingilis, alman, fransız, rus, ərəb, fars dilləri arasından seçilir.

2. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün ümumi təhsil müəssisələrində xarici dilin tədrisi I (birinci) sinifdən başlanır. Tədrisi I (birinci) sinifdən başlanan xarici dil şagirdin ümumi təhsil müəssisəsində öyrəndiyi əsas xarici dil hesab edilir.

3. Xarici dilin (dillərin) tədrisi üçün müəssisədə müvafiq pedaqoji kadr potensialının olması zəruri şərt hesab edilir.

4. Bu "Qeydlər"in 3-cü bəndində nəzərdə tutulan şərt ödənilməklə bir neçə xarici dil tədris olunan ümumi təhsil müəssisəsində övladı üçün müvafiq xarici dil onun valideyni (digər qanuni nümayəndəsi) tərəfindən seçilir. Valideynlərin (digər qanuni nümayəndələrin) seçimi ilə bağlı zərurət yaranarsa, eyni sinifdə iki xarici dil qrupu təşkil oluna bilər. Bu halda aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

4.1. Həmin sinfin bu "Qeydlər"in 21-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qayda üzrə 2 (iki) qrupa bölünməsi.

4.2. Bu qrupların dil seçiminə görə bərabər şagird sayı, yaxud qismən az say fərqi ilə komplektləşdirilməsi.

4.3. Ümumi təhsil müəssisəsində həmin xarici dillərin hər biri üzrə ən azı iki nəfər müəllimin olması.

5. İkinci xarici dil tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrində IX-XI (doqquzuncu-onbirinci) siniflərdə tədris olunur.

6. Müvafiq pedaqoji kadr potensialı olduğu halda, ikinci xarici dilin tədrisindən və öyrənilməsindən imtina olunması yolverilməzdir.

7. İkinci xarici dilin tədrisini təmin etmək məqsədilə əməkhaqqı mövcud qaydada ödənilməklə digər təhsil müəssisələrindən müəllim dəvət oluna bilər.

8. I və V (birinci və beşinci) siniflərdən başlayaraq tədris edilən xarici dillərin növbəti siniflərdə dəyişdirilməsinə yol verilmir.

9. Əsas xarici dil tədris olunan, lakin ikinci xarici dil tədris edilməyən ümumi təhsil müəssisələrində ikinci xaricə dilə ayrılan saat (saatlar) əsas xarici dilin öyrənilməsinə verilir.

10. Xarici dil (dillər) üzrə müvafiq pedaqoji kadr potensialı olmadığı halda, əsas və ikinci xarici dillərə ayrılan saatlar aşağıdakı fənlərin tədrisinə verilir:

10.1. İbtidai siniflərdə tədris dilinin;

10.2. Tədris Azərbaycan dilində aparılan V (beşinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat" və "İnformatika" fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan V (beşinci) siniflərdə tədris dilinin və "Riyaziyyat" fənninin;

10.3. Tədris Azərbaycan dilində aparılan VI-VIII (altıncı-səkkizinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat", "İnformatika" və "Azərbaycan tarixi" fənlərinin, tədris digər dillərdə aparılan VI-VIII (altıncı-səkkizinci) siniflərdə tədris dilinin, "Riyaziyyat" və "İnformatika" fənlərinin;

10.4. IX (doqquzuncu) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat", "İnformatika" və "Azərbaycan tarixi" fənlərinin;

10.5. X-XI (onuncu-on birinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Riyaziyyat", "Kimya", "Fizika", "Coğrafiya" və "Azərbaycan tarixi" fənlərinin.

11. Qeyd olunan fənlər üzrə ümumi təhsil müəssisəsində ixtisaslı müəllim olmadıqda, nəzərdə tutulan saat (saatlar) pedaqoji şuranın qərarına əsasən digər fənnin (fənlərin) tədrisinə verilir.

12. Dərsdənkənar məşğələlərdə şagird sayının aşağı həddi 8 (səkkiz) nəfər olaraq müəyyənləşdirilir və bütün sinif cəlb olunur.

13. Fənnin (fənlərin) tədrisinə ayrılan saatlar istisna olmaqla hər hansı bir sinifdə şagirdlərinin sayı dərsdənkənar məşğələ qrupu təşkil etmək üçün müəyyən edilmiş normadan az olduqda həmin dərsdənkənar məşğələ qrupuna yaxın 2 və ya 3 sinfin (məsələn, V-VI, V-VI-VII və s.) şagirdlərinin cəlbinə icazə verilir. Tədris ili ərzində sinifdə (qrupda) şagird sayının azalması dərsdənkənar məşğələnin fəaliyyətinin davam etdirilməsinə təsir göstərmir.

14. Dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan saatlar şagirdlərdə iqtisadi və maliyyə savadlılığı, mənəviyyat, insan hüquq və azadlıqları, həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi və s. üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə xidmət edən müvafiq kursların tədrisinə verilə bilər.

15. Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin II-IV (ikinci-dördüncü) siniflərində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil olunmaqla "Şahmat" kursunun tədrisinə verilir.

16. Bütün azsaylı xalqların kompakt yaşadıqları ərazilərdəki ümumi təhsil müəssisələrinin I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində, habelə ləzgi dili tədris olunan ümumi təhsil müəssisələrinin I-IX (birinci-doqquzuncu) siniflərində valideynlər və təhsilalanlar arzu etdikləri halda, dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə onların ana dilinin tədrisinə verilə bilər.

17. Ümumi təhsil müəssisələrinin (bu Qeydlərin 15 və 16-cı bəndlərindəki ümumi təhsil müəssisələri istisna olmaqla) tədris digər dillərdə aparılan I-IV (birinci-dördüncü) siniflərində

dərşdənkenar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat bütün sinfə tədris olunmaqla (sınıf iki qrupa bölünməməklə) “Azərbaycan dili – dövlət dili kimi” fənninin tədrisinə verilir. Bu zaman şagirdlərin dövlət dilində – Azərbaycan dilində şifahi nitq bacarıqlarının formalaşmasına daha çox diqqət yetirilməlidir.

18. Füzuli, Beyləqan, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Goranboy, Xocavənd, Göygöl, Daşkəsən, Gədəbəy, Tovuz, Qazax, Ağstafa, Kəlbəcər, Laçın, Cəbrayıl, Şuşa, Qubadlı, Xocalı, Zəngilan rayonlarının bütün ümumi təhsil müəssisələrinin, habelə Naxçıvan MR-in Ermənistanla sərhəddə yerləşmiş ümumi təhsil müəssisələrinin VI (altıncı) siniflərində dərşdənkenar məşğələlərə ayrılmış vaxt hesabına həftədə 1 (bir) saat olmaqla ikinci yarımda “Mina təhlükəsinə dair maariflənmə” adlı kurs tədris olunur.

19. Müəyyən edilmiş ümumi təhsil müəssisələrinin VIII (səkkizinci) siniflərində dərşdənkenar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saati dərş cədvəlinə daxil edilməklə “Ortaq türk tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

20. Bütün ümumi təhsil müəssisələrinin IX (doqquzuncu) siniflərində dərşdənkenar məşğələlərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saati dərş cədvəlinə daxil edilməklə “Zəfər tarixi” kursunun tədrisinə verilir. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün siniflərdə bu kurs dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

21. Şagirdlərinin sayı 20 (iyirmi) və daha çox olan siniflər müvafiq maddi-tədris baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda, aşağıdakı fənlərin tədrisində iki qrupa bölünür:

21.1. Tədris digər dillərdə aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”.

21.2. Ümumi təhsil müəssisələrinin tədris dilindən asılı olmayaraq bütün I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində xarici dil, tədris Azərbaycan dilində aparılan V-XI (beşinci-onbirinci), tədris digər dillərdə aparılan IX-XI (doqquzuncu-onbirinci) siniflərində ikinci xarici dil.

21.3. Ümumi təhsil müəssisələrinin V-XI (beşinci-onbirinci) siniflərində “Fiziki tərbiyə”, V-IX (beşinci-doqquzuncu) siniflərində “Texnologiya”.

21.4. Ümumi təhsil müəssisələrinin X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələlər. İnformatika kabineti olmayan ümumi təhsil müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçilmir.

22. Tədris ilinin birinci yarısında sinifdə şagirdlərin sayının azalması tədris ili ərzində tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində sinfin iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.

23. Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün V (beşinci) siniflərində “Azərbaycan tarixi” fənni dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.

24. Tədris dilindən asılı olmayaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin bütün X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində "Çağırışa qədərki hazırlıq" fənni dövlət dilində - Azərbaycan dilində tədris olunur.